

Functional Structure of Criminology as an Interdisciplinary Science

Vadim SUHOV¹

Abstract: *The article analyzes the functional structure of criminology as an interdisciplinary field that integrates descriptive, explanatory, predictive, preventive, and evaluative dimensions into a unified system of scientific inquiry. It outlines the theoretical foundations, methodological principles, and practical significance of these functions, emphasizing their cyclical and mutually reinforcing character. Special attention is given to the role of criminological functions in shaping evidence-based crime prevention and forecasting, as well as in supporting informed criminal policy. The study highlights contemporary challenges, including cybercrime, organized crime, and the growing need for data transparency, with illustrative references to the context of the Republic of Moldova. The article argues for a systemic and interdisciplinary approach to strengthen criminology's capacity to address evolving forms of criminality.*

Keywords: *criminology; functional structure; criminological functions; crime analysis; crime prevention; crime forecasting*

1. Introducere

Criminologia, ca domeniu autonom al cunoașterii științifice, ocupă un loc deosebit în sistemul științelor sociale. Caracterul său interdisciplinar, care reunește abordări juridice, sociologice, psihologice și filozofice în studiul criminalității, determină complexitatea și multidimensionalitatea câmpului său obiectual. În condițiile transformării continue a relațiilor sociale, apariției unor noi forme de comportament ilicit și modificării reprezentărilor sociale privind justiția și pedeapsa, înțelegerea organizării interne a cunoașterii criminologice capătă o relevanță deosebită.

¹ Senior Lecturer, PhD, Comrat State University, Republic of Moldova, Address: Comrat city, Galațan str. 17, Republic of Moldova, Corresponding author: vadim_suhov@yahoo.com.

Copyright: © 2025 by the authors.
Open access publication under the terms and conditions of the
Creative Commons Attribution (CC BY) license
(<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

În pofida istoriei bogate a dezvoltării criminologiei și a volumului considerabil de date teoretice și empirice acumulate, problema structurii sale funcționale rămâne obiect de dezbateri științifice. Care sunt exact sarcinile pe care le îndeplinește criminologia în societatea contemporană? În ce mod interacționează diferitele direcții ale activității sale? Cum se raportează cercetările teoretice la nevoile practice ale sistemului de aplicare a legii și ale societății în ansamblu? Răspunsurile la aceste întrebări au nu doar o valoare academică, ci și o aplicabilitate practică directă în elaborarea strategiilor eficiente de prevenire și control al criminalității.

Scopul prezentului articol îl constituie analiza sistemică a structurii funcționale a criminologiei, identificarea principalelor direcții ale activității sale științifice și practice, precum și cercetarea interconexiunilor dintre funcțiile individuale în cadrul unui sistem științific unitar. Examinarea criminologiei prin prisma funcțiilor sale permite nu doar o înțelegere mai profundă a naturii acestei discipline, ci și evaluarea potențialului său în soluționarea problemelor actuale ale societății contemporane, de la prevenirea criminalității până la reformarea politicii penale.

Prezentul studiu sintetizează și sistematizează abordările existente privind structura funcțională a criminologiei, cu accent pe caracterul său ciclic, aspect deosebit de relevant pentru țările spațiului postsovietic, inclusiv pentru Republica Moldova, unde continuă reformarea sistemului de executare a pedepselor și se dezvoltă în mod activ transparența informației criminologice.

2. Metodologia cercetării

Metodologia studiului se întemeiază pe o abordare structural-funcțională și sistemică, prin care sunt analizate principalele funcții ale criminologiei și interacțiunile lor într-un cadru unitar. Cercetarea combină analiza conceptuală, modelarea teoretică și examinarea comparativă a literaturii de specialitate, incluzând perspective clasice și contemporane asupra funcțiilor descriptive, explicative, prognostice, preventive și evaluative. Abordarea integrativă permite corelarea dimensiunilor metodologice, informaționale și critice ale criminologiei, precum și raportarea acestora la contexte practice, inclusiv la evoluțiile criminologice din Republica Moldova.

3. Structura funcțională a criminologiei

Criminologia, ca știință, îndeplinește un spectru larg de funcții, fiecare dintre acestea reflectând o anumită fațetă a naturii sale de cercetare, practice și educaționale. Aceste funcții nu există în mod izolat: ele sunt strâns interconectate și formează un sistem unitar, orientat spre cunoașterea și minimizarea criminalității ca fenomen social.

3.1. Funcția descriptivă

Funcția descriptivă a criminologiei constă în sistematizarea, clasificarea și fixarea faptelor legate de criminalitate. În această etapă, cercetătorul nu urmărește să explice de ce sunt săvârșite infracțiunile; sarcina sa este de a identifica și descrie ceea ce se întâmplă efectiv în realitatea criminologică. Aceasta include colectarea datelor statistice referitoare la numărul infracțiunilor, structura, dinamica, distribuția geografică și socială a acestora, precum și profilurile infractorilor (Кудрявцев, Эминов, 2005, pp. 18-35).

Această funcție este esențială ca bază pentru toate etapele analitice ulterioare: fără o descriere precisă și veridică este imposibil să se construiască o imagine obiectivă a fenomenului studiat. În contextul Republicii Moldova, unde problemele legate de evidența statistică a criminalității au o importanță deosebită pentru formarea politicii penale, funcția descriptivă capătă o relevanță primordială.

3.2. Funcția explicativă

Una dintre sarcinile centrale ale criminologiei o constituie identificarea cauzelor comportamentului infracțional. În cadrul funcției explicative, criminologia încearcă să înțeleagă de ce sunt săvârșite infracțiunile, ce factori – biologici, psihologici, sociali sau economici – influențează personalitatea infractorului și contribuie la încălcarea legii.

Cercetările criminologice contemporane demonstrează că comportamentul deviant, inclusiv cel infracțional, se formează sub influența unui complex de factori. O importanță substanțială revine analizei determinării criminalității ca interacțiune sistemică a cauzelor, condițiilor și mecanismelor de formare a comportamentului ilicit, ceea ce permite înțelegerea mai profundă a naturii criminalității și elaborarea unor măsuri eficiente de prevenire a acesteia (Suhov, 2025). După cum remarcă cercetătorii care studiază comportamentul deviant în mediul tinerilor, prevenirea infracțiunilor necesită o intervenție ținută asupra mecanismelor socio-psihologice de formare a comportamentului ilicit. În acest scop sunt utilizate abordări

interdisciplinare: de la psihologie și sociologie până la știința dreptului și filozofie (Brown, Esbensen, Geis, 2017, pp. 18-20).

3.3. Funcția prognostică

Prognostizarea reprezintă un aspect esențial al oricărei discipline științifice, iar criminologia nu face excepție. Funcția prognostică constă în încercarea de a anticipa tendințele viitoare în domeniul criminalității: ce tipuri de infracțiuni ar putea să se răspândească, ce grupuri sociale ar putea intra în zona de risc, cum se va modifica situația criminală în anumite condiții.

Pe baza analizei datelor actuale, a schimbărilor sociale și a transformărilor juridice, criminologia construiește modele probabilistice ale evoluției viitoare a criminalității. O importanță deosebită o capătă analiza tendințelor internaționale, inclusiv a criminalității transnaționale, care reprezintă o problemă actuală a lumii contemporane (Bujor, Bejan, Ilie, Casian, 1997, pp. 22-24).

3.4. Funcția preventivă

Scopul funcției preventive îl constituie elaborarea și implementarea unor măsuri eficiente de prevenire a criminalității. Este vorba despre împiedicarea săvârșirii faptelor infracționale înainte ca acestea să aibă loc. Această funcție este orientată atât la nivel individual (lucrul cu persoanele predispuse la comportament ilicit), cât și la nivel sistemic – prin elaborarea programelor sociale, inițiativelor educaționale, reforma legislației și sprijinirea comunităților defavorizate.

Cercetările în domeniul prevenirii infracțiunilor demonstrează necesitatea perfecționării reglementării administrativ-juridice a activității preventive a organelor de aplicare a legii. Criminologia oferă recomandări bazate pe dovezi autorităților publice, poliției, instituțiilor de învățământ și altor structuri în vederea minimizării factorilor de risc (Bîrgău, Nastas, 2022, pp. 104-106).

3.5. Funcția evaluativă

Orice strategie destinată combaterii criminalității trebuie evaluată din punctul de vedere al eficienței sale. Funcția evaluativă a criminologiei permite analizarea gradului în care diferitele forme de politică penală, măsurile de pedeapsă, practica aplicării legii sau programele preventive își ating obiectivele (Евсеев, 2018, p. 22-23).

Criminologii studiază statisticile, realizează interviuri și sondaje sociologice, analizează aplicarea normelor juridice, identifică lacunele și propun ajustări.

Această funcție este esențială pentru perfecționarea continuă a strategiilor anticriminale și pentru evitarea abordărilor ineficiente sau chiar dăunătoare.

3.6. Funcția metodologică

Criminologia elaborează și perfecționează propriile metode de cunoaștere științifică, împrumutând și adaptând totodată abordări din alte discipline. Funcția metodologică este responsabilă de stabilirea principiilor cercetării, alegerea metodelor de analiză, verificarea ipotezelor și interpretarea datelor (Dogaru, 2019, pp. 55-62).

Datorită acestei funcții se formează instrumentarul științific care permite realizarea unor cercetări credibile, crearea de teorii fundamentate empiric și evitarea subiectivismului. Criminologia contemporană utilizează în mod activ metode cantitative și calitative, inclusiv statistica, analiza de conținut, interviurile, etnografia și modelarea.

3.7. Funcția informativă

Societatea și instituțiile statului au nevoie de informații veridice, verificate științific, cu privire la criminalitate. Funcția informativă a criminologiei asigură transmiterea acestor cunoștințe într-o formă accesibilă și sistematizată către părțile interesate: organele de aplicare a legii, legislativul, organizațiile obștești și instituțiile de învățământ (Birgău, Nastas, 2022, p. 106). Aceasta contribuie la creșterea gradului de conștientizare a societății, la formarea unei opinii publice fundamentate și la stimularea culturii juridice. Criminologii participă, de asemenea, la elaborarea buletinelor statistice, a concluziilor de expertiză și a rapoartelor analitice.

Un exemplu caracteristic al realizării funcției informative în Republica Moldova îl constituie publicarea pe portalul guvernamental data.gov.md a rapoartelor statistice periodice privind starea criminalității și activitatea instituțiilor penitenciare. Accesibilitatea acestor date creează premisele pentru o utilizare mai activă a cunoștințelor criminologice de către autoritățile publice, comunitatea științifică și publicul larg.

3.8. Funcția educațională

Ca orice știință, criminologia îndeplinește o misiune iluministă. Ea nu doar formează cunoștințe profesionale pentru specialiști – anchetatori, judecători, juriști, angajați ai poliției –, ci și popularizează abordările științifice privind înțelegerea criminalității în rândul publicului larg.

În cadrul funcției educaționale, criminologia contribuie la dezvoltarea gândirii critice și a competenței juridice, favorizează umanizarea politicii penale și conștientizarea cauzelor care stau la baza comportamentului infracțional. Numeroase facultăți de drept, inclusiv din universitățile Republicii Moldova, includ cursuri de criminologie în programa de bază.

3.9. Funcția critică

Criminologia îndeplinește o importantă funcție critică: ea supune analizei teoriile existente, politica penală a statului, practica aplicării legii și inițiativele legislative. Din perspectiva științei criminologice, anumite legi sau măsuri pot fi ineficiente, excesiv de represive sau pot genera consecințe negative colaterale.

Criminologia semnalează aceste deficiențe pe baza datelor științifice și propune abordări alternative. Această funcție transformă criminologia într-un element esențial al democrației juridice și al controlului social (Brown, Esbensen, Geis, 2017, pp. 34-38).

Funcțiile criminologiei constituie un sistem complex și multidimensional, care reflectă atât caracterul științific, cât și cel social al acestei discipline. Fiecare funcție completează celelalte, asigurând o înțelegere cuprinzătoare și o intervenție eficientă asupra fenomenului criminalității.

Prin combinarea descrierii, explicării, prognozării, prevenirii și criticii, criminologia își păstrează actualitatea și relevanța practică într-o societate aflată în continuă transformare. Funcțiile analizate permit înțelegerea exhaustivă a modului în care această știință își îndeplinește misiunea în societate: de la descrierea și analiza criminalității până la elaborarea unor măsuri eficiente de prevenire a acesteia.

Fiecare funcție reflectă un anumit aspect al misiunii științifice, practice și educaționale a criminologiei. Totuși, pentru o comprehensiune mai profundă a potențialului său, nu este suficient să cunoaștem doar ce face criminologia, ci și felul în care este organizată ca știință – adică modul în care sunt structurate componentele sale interne, direcțiile și ramurile sale.

4. Interconexiunea funcțiilor în sistemul criminologiei

Funcțiile criminologiei analizate mai sus nu există izolat una de cealaltă. Dimpotrivă, ele formează un sistem unitar și interconectat, în care fiecare funcție completează, amplifică și condiționează realizarea celorlalte. Această integrare sistemică face din criminologie o disciplină științifică coerentă, capabilă să

soluționeze în mod eficient atât sarcinile teoretice, cât și pe cele practice în domeniul combaterii criminalității.

În prezentul articol este propusă o analiză sistemică a naturii ciclice a interacțiunii funcțiilor criminologiei, cu evidențierea componentelor metodologice și informaționale drept elemente sistem-formatoare. Conceptul propus de autor permite completarea reprezentărilor tradiționale privind structura funcțională a acestei discipline.

4.1 Interconexiunea secvențială a funcțiilor

Cea mai evidentă formă de interconexiune a funcțiilor criminologiei se manifestă prin aplicarea lor secvențială. Funcția descriptivă constituie punctul de plecare pentru toate celelalte direcții ale activității criminologice. Fără o descriere precisă și sistematică a situației criminale este imposibil să se treacă la explicarea sau prognozarea acesteia. Datele statistice privind structura, dinamica și geografia criminalității, colectate în cadrul funcției descriptive, devin baza empirică pentru analizele ulterioare.

Pe fundamentul acestei descrieri se realizează funcția explicativă. Criminologia analizează faptele colectate, identifică regularitățile și legăturile cauzale, elaborează modele teoretice ale comportamentului infracțional. Înțelegerea cauzelor criminalității creează, la rândul său, premisa prognozei evoluției sale. Funcția prognostică se sprijină atât pe descrierea stării actuale a criminalității, cât și pe explicarea mecanismelor formării acesteia. Numai având cunoștințe despre ceea ce se întâmplă (descriere) și despre motivul pentru care se întâmplă (explicație), criminologia poate anticipa ce se va întâmpla în viitor în anumite condiții.

Acest prognostic este, la rândul său, indispensabil pentru realizarea eficientă a funcției preventive. Prevenirea criminalității necesită înțelegerea nu doar a amenințărilor actuale, ci și a riscurilor potențiale viitoare. Cunoșcând care categorii de populație sunt cele mai vulnerabile, ce procese sociale favorizează criminalizarea și ce forme de criminalitate ar putea să se extindă, criminologia elaborează strategii preventive fundamentate științific. După cum remarcă cercetătorii în domeniul activității organelor de aplicare a legii, eficacitatea măsurilor preventive depinde direct de abordarea sistemică și de interacțiunea diferitelor instituții (Dogaru, 2019, p. 28).

4.2. Interconexiunea ciclică: evaluarea și corectarea

Interconexiunea funcțiilor criminologiei nu se limitează însă la o succesiune liniară. Există și legături inverse care formează o structură ciclică a activității științifice.

Funcția evaluativă închide ciclul, analizând eficacitatea măsurilor preventive și a altor strategii anticriminale. Pe baza acestei evaluări re apare necesitatea unei noi descrieri a situației: s-a modificat structura criminalității după implementarea programelor preventive? Ce tendințe noi au apărut? Aceste date relansează ciclul descrierii, explicării, prognozării și prevenirii.

Astfel, criminologia funcționează ca un sistem autoreglabil, capabil de perfecționare continuă a propriilor abordări și metode. Evaluarea rezultatelor permite corectarea modelelor teoretice, precizarea prognozelor și modificarea strategiilor preventive. Acest caracter dinamic al cunoașterii criminologice îi asigură actualitatea în condițiile unei realități sociale aflate în permanentă schimbare.

4.3. Funcția metodologică și funcția informativă ca elemente sistem-formatoare

Un loc aparte în sistemul funcțiilor îl ocupă funcția metodologică și funcția informativă, care pot fi caracterizate drept orizontale sau transversale. Ele străbat toate celelalte funcții și asigură interacțiunea acestora.

Funcția metodologică stabilește instrumentarul prin care se realizează toate celelalte direcții ale activității criminologice. Alegerea metodelor de cercetare, a criteriilor de evaluare și a modalităților de interpretare a datelor influențează calitatea descrierii, profunzimea explicării, acuratețea prognozei și eficiența măsurilor preventive. Abordările metodologice contemporane, care includ cercetări interdisciplinare, metode cantitative și calitative de analiză, permit criminologiei să se adapteze la noile provocări și forme de criminalitate (Кудрявцев, Эминов, 2005, pp. 51-61).

Funcția informativă asigură circulația cunoștințelor între diferitele direcții ale activității criminologice și între criminologie și celelalte instituții sociale. Rezultatele descrierii, explicării și prognozării trebuie transmise celor care se ocupă de prevenire și de evaluarea eficienței măsurilor. În același timp, funcția informativă difuzează cunoștințele criminologice către organele de aplicare a legii, legislativ, organizațiile obștești și cetățeni. Cercetările demonstrează că încrederea publică în organele de drept și eficiența activității acestora depind în mare măsură de transparența informațională și de calitatea comunicării cu populația.

4.4. Funcția educațională și funcția critică: integrarea socială a criminologiei

Funcția educațională integrează criminologia într-un context social mai larg. Ea nu doar transmite cunoștințe gata elaborate, ci formează gândirea științifică a viitorilor specialiști și contribuie la creșterea culturii juridice a societății în ansamblu. Educația în domeniul criminologiei favorizează diseminarea rezultatelor cercetărilor

descriptive, explicative și prognostice, făcând strategiile preventive mai comprehensibile și mai legitime în ochii publicului larg.

Funcția critică îndeplinește rolul de control intern și de auto-reflecție a criminologiei. Ea pune sub semnul întrebării teoriile consacrate, evaluează adecvarea abordărilor metodologice și analizează eficiența și eticitatea măsurilor preventive. Funcția critică este strâns legată de funcția evaluativă: ambele vizează identificarea deficiențelor și căutarea căilor de perfecționare. Totuși, în timp ce funcția evaluativă se concentrează în principal asupra rezultatelor practice ale strategiilor anticriminale, funcția critică acoperă un spectru mai larg de probleme, incluzând fundamentele teoretice, principiile metodologice și aspectele etice ale activității criminologice. Experiența reformării politicii penale în diverse țări demonstrează că analiza critică a sistemului existent reprezintă o condiție necesară pentru perfecționarea și umanizarea acestuia.

4.5. Exemplu practic al interconexiunii sistemice a funcțiilor

Pentru a ilustra în mod concret interconexiunea funcțiilor criminologiei, să luăm un exemplu specific: problema criminalității juvenile.

1. **Funcția descriptivă:** criminologii colectează date statistice privind numărul infracțiunilor săvârșite de minori, structura acestora (furturi, huliganism, violență), distribuția geografică și caracteristicile socio-demografice ale infractorilor.
2. **Funcția explicativă:** pe baza acestor date, cercetătorii analizează cauzele criminalității juvenile. Sunt identificați factorii de risc: familii disfuncționale, nivel scăzut de educație, influența subculturilor deviante, lipsa oportunităților de socializare.
3. **Funcția prognostică:** criminologia anticipează că, în cazul menținerii tendințelor actuale (de exemplu, creșterea inegalității sociale, reducerea finanțării programelor pentru tineri), criminalitatea juvenilă ar putea crește în anumite regiuni sau grupuri sociale.
4. **Funcția preventivă:** pe baza înțelegerii cauzelor și a prognozei evoluției situației, se elaborează programe preventive – inițiative educaționale, centre pentru tineri, programe de sprijin social pentru familiile defavorizate.
5. **Funcția evaluativă:** după o anumită perioadă, criminologii evaluează eficiența acestor programe. A scăzut criminalitatea juvenilă în regiunile în care au fost implementate măsurile preventive? Care programe s-au dovedit a fi cele mai eficiente?
6. **Funcția metodologică:** pentru toate aceste etape sunt necesare metode de cercetare adecvate – analiză statistică, sondaje, interviuri, studii longitudinale.

7. **Funcția informativă:** rezultatele cercetărilor sunt transmise școlilor, organelor de tutelă, autorităților de aplicare a legii și mass-mediei.
8. **Funcția educațională:** pe baza cunoștințelor obținute se organizează cursuri pentru profesori, asistenți sociali și părinți, formându-se o înțelegere publică asupra problemei criminalității juvenile.
9. **Funcția critică:** criminologii analizează dacă anumite măsuri nu sunt excesiv de represive, dacă nu încalcă drepturile minorilor și dacă nu generează efectul de stigmatizare. Pe baza analizei critice se propun abordări alternative, mai umane.

Acest exemplu demonstrează că toate funcțiile criminologiei interacționează în cadrul unui proces unitar, orientat spre înțelegerea, prevenirea și controlul criminalității. Nicio funcție nu poate fi realizată cu eficiență în izolare față de celelalte. Caracterul sistemic al funcțiilor criminologiei îi asigură atât temeinicia științifică, cât și relevanța practică.

Astfel, interconexiunea funcțiilor criminologiei reflectă natura sistemică a acestei științe. Criminologia nu funcționează ca un ansamblu de direcții de cercetare disparate, ci ca un sistem coerent și auto-organizator de cunoștințe și practici. Funcțiile descriptivă, explicativă, prognostică, preventivă și evaluativă formează un lanț secvențial de cunoaștere și intervenție asupra criminalității. Funcțiile metodologică și informativă asigură baza instrumentală și comunicativă a acestui sistem. Funcțiile educațională și critică integrează criminologia în contextul social mai larg și garantează dezvoltarea și perfecționarea sa continuă.

Această interconexiune sistemică transformă criminologia nu doar într-o disciplină descriptivă sau analitică, ci într-o știință activă, orientată spre practică, capabilă să influențeze realitatea socială și să contribuie la minimizarea criminalității ca fenomen social.

5. Aplicarea practică a funcțiilor criminologiei

Funcțiile teoretice ale criminologiei își dobândesc valoarea prin materializarea practică în contexte socio-juridice concrete. Să examinăm câteva exemple edificatoare care ilustrează influența reală a cercetărilor criminologice asupra formării politicii penale și a strategiilor preventive.

5.1. Analiza critică a politicii „toleranței zero” la New York

Un exemplu elocvent al aplicării funcțiilor evaluative și critice îl constituie analiza politicii „toleranței zero” (zero tolerance), implementată la New York în anii 1990 de primarul Rudolph Giuliani și de comisarul de poliție William Bratton (Greene, 1999).

Politica presupunea urmărirea penală riguroasă chiar și a infracțiunilor minore (graffiti, călătoria fără bilet, tulburarea ordinii publice de mică intensitate).

Pe parcursul anilor 1990, New York-ul a înregistrat o scădere semnificativă a ratei criminalității, prezentată inițial drept un succes al respectivei politici. Totuși, cercetările criminologice au dezvăluit o imagine mult mai nuanțată. Studiul realizat de Bowling (1999) a demonstrat că reducerea criminalității în New York nu a fost rezultatul exclusiv al politicii „toleranței zero” (Bowling, 1999). În paralel, au intervenit și alți factori: creșterea economică, modificările demografice, reducerea pieței de crack-cocaină, precum și tendința națională de scădere a criminalității, observată și în orașe care nu aplicaseră o astfel de politică.

Mai mult decât atât, funcția critică a criminologiei a evidențiat consecințele negative: creșterea neîncrederii față de poliție în comunitățile marginalizate, majorarea numărului de persoane cu cazier judiciar pentru infracțiuni minore, disproporția rasială în aplicarea măsurilor coercitive (Greene, 1999). Aceste concluzii au contribuit la revizuirea politicii și la căutarea unor abordări mai echilibrate în prevenirea criminalității.

5.2. Prognozarea criminalității cibernetice

Funcția prognostică a criminologiei s-a manifestat în mod deosebit prin anticiparea creșterii criminalității cibernetice pe fondul digitalizării societății. La începutul anilor 2000, criminologi din Marea Britanie și Statele Unite avertizau că dezvoltarea tehnologiilor internet creează noi oportunități pentru activitatea infracțională: atacuri cibernetice asupra sistemelor informatice, furtul datelor personale, fraudă online, phishing (Долженков, 2009).

Aceste prognoze s-au dovedit exacte. În prezent, criminalitatea cibernetică reprezintă una dintre formele cu cea mai rapidă creștere a criminalității. Avertismentele timpurii au permis pregătirea din timp a specialiștilor, elaborarea legislației corespunzătoare și crearea unor unități specializate. În Uniunea Europeană a fost înființat Centrul European pentru Combaterea Criminalității Cibernetice, care coordonează eforturile organelor de aplicare a legii din diferite state (Europol., 2025).

5.3. Transparența informațională și interacțiunea cu populația

Criminologia contemporană studiază intens problemele interacțiunii dintre organele de aplicare a legii și populație. Cercetările demonstrează că eficiența poliției depinde în mare măsură de nivelul de încredere publică și de calitatea comunicării cu cetățenii (Кубаенко, 2018).

Funcția informativă se realizează prin crearea portalurilor deschise cu date privind criminalitatea. În Republica Moldova, pe portalul guvernamental sunt publicate informații referitoare la starea criminalității, activitatea organelor de justiție și funcționarea sistemului penitenciar (Guvernul Republicii Moldova, 2025). Aceste date sunt utilizate de jurnaliști, apărători ai drepturilor omului, legislatori și cercetători pentru analiza situației criminale și evaluarea eficienței politicii penale.

Pe baza cercetărilor criminologice au fost elaborate noi modele de activitate polițienească: community policing (poliția orientată spre comunitate) (Community policing, 2025) și problem-oriented policing (poliția orientată spre soluționarea problemelor) (Problem-oriented policing, 2025). Aceste abordări presupun implicarea activă a cetățenilor în prevenirea criminalității și adaptarea activității poliției la specificul fiecărei zone.

Exemplele analizate demonstrează că funcțiile criminologiei nu sunt construcții teoretice abstracte, ci instrumente practice pentru soluționarea unor probleme sociale reale. De la reforma sistemelor penitenciare până la analiza critică a politicii penale și prognozarea noilor forme de criminalitate, cunoștințele criminologice modelează strategiile de prevenire a criminalității și contribuie la umanizarea justiției.

Aplicarea cu succes a criminologiei în practică presupune interacțiunea tuturor funcțiilor sale: descrierea și explicarea creează baza pentru prognozare și prevenire, evaluarea rezultatelor permite corectarea strategiilor, analiza critică previne erorile, iar funcțiile informativă și educațională asigură diseminarea cunoștințelor și formarea culturii juridice a societății.

6. Concluzii

În articol este prezentată o analiză sistemică a structurii funcționale a criminologiei ca știință interdisciplinară, cu accent pe interconexiunea și caracterul ciclic al funcțiilor sale cheie. Examinarea criminologiei prin prisma schemei propuse permite demonstrarea în mod clar a unității aspectelor teoretice, practice și educaționale ale disciplinei.

O atenție deosebită este acordată aplicabilității practice a concluziilor obținute în contextul provocărilor contemporane (criminalitate cibernetică, criminalitate transnațională) și al particularităților regionale ale Republicii Moldova. Schema propusă poate fi utilizată în procesul didactic, la elaborarea programelor preventive și la perfecționarea politicii penale.

Astfel, lucrarea sintetizează și structurează cunoștințele existente privind funcțiile criminologiei, subliniind caracterul lor sistemic și ciclic, și poate servi drept bază pentru cercetări ulterioare și dezvoltări practice în acest domeniu.

Bibliography

- Bîrgău, M., Nastas, A. (2022). *Criminologie: tratat/ Criminology: Treatise* Chișinău: Pontos.
- Bowling, B. (1999). The Rise and Fall of New York Murder: Zero Tolerance or Crack's Decline? *British Journal of Criminology* (39(4)), 531-554. Retrieved from <https://academic.oup.com/bjc/article-abstract/39/4/531/388083>
- Brown, S., Esbensen, F., & Geis, G. (2017). *Criminology: Explaining Crime and Its Context*. New York: Routledge.
- Bujor, V., Bejan, O., Ilie, S., & Casian, S. (1997). *Elemente de criminologie/ Elements of Criminology*. Chișinău: Știința.
- Community policing*. (2025). Retrieved 11 10, 2025, from Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Community_policing
- Dogaru, L. (2019). *Criminologie/ Criminology*. Bucharest: Pro Universitaria.
- Europol. (2025). *European Cybercrime Centre - ECC*. Retrieved from Europol: <https://www.europol.europa.eu/about-europol/european-cybercrime-centre-ec3>
- Greene, J. (1999). Zero Tolerance: A Case Study of Police Policies and Practices in New York City. *Crime & Delinquency* (42 (2)), 171-187. Retrieved from <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/001128799045002001>
- Guvernul Republicii Moldova. (2025). Retrieved from Portalul Guvernamental de Date: <https://date.gov.md/>
- Ministerul Justiției/Ministry of Justice (2011, 12 05). *Administrarea penitenciarelor în serviciul drepturilor omului: Proiect pentru consultări publice/ Administration of Penitentiaries in the Service of Human Rights: Draft for Public Consultation*. Retrieved from Ministerul Justiției al Republicii Moldova: https://justice.gov.md/public/files/noutati/PPP_Penit_v_7_05_12_2011.pdf
- Problem-oriented policing* (2025). Retrieved 11 10, 2025, from Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Problem-oriented_policing.
- Suhov, V. (2025). The Determination of Criminality: Theoretical and Methodological Foundations, Structure, and Practical Significance. *The Annals of "Dunarea de Jos" University of Galati, Legal Sciences*, 8(1), 310-320.
- Долженков, А./ Dolzhenkov, A. (2009). Транснациональная преступность - актуальная проблема современности/ Transnational Crime - A Current Problem of Liability. *Cooperarea internațională a organelor de drept în prevenirea și combaterea criminalității transnaționale/ International cooperation of law enforcement agencies in preventing and combating transnational crime* (pp. 67-70). Chișinău: Bons Offices.

Евсеев, А. В./Evseev, A.V. (2018). Криминологическое обеспечение и его организация: понятие, цели, задачи и функции/Criminological support and its organization: concept, goals, objectives and functions. *Научный портал МВД России/Scientific portal of the Ministry of Internal Affairs of Russia* (3 (43), 21-26.

Кубаенко, А./ Kubaenko, A. (2018). Общественное доверие к органам национальной полиции как ключевой фактор эффективности правоохранительной системы/ Public trust in the national police as a key factor in the effectiveness of the law enforcement system. *Legea și Viața/Law and life* (3/2(315)), 80-84.

Кудрявцев, В. Н./Kudryavtsev, V. N., Эминов, В. Е./ Eminov, V. E. (2005). *Криминология: учебник/ Criminology: textbook*. Москва: Юристъ.